

Булінг

Булінг це агресивна і вкрай неприємна поведінка однієї дитини або групи дітей по відношенню до іншої дитини, що супроводжується постійним фізичним і психологічним впливом. Причин – безліч, а жертвою може стати кожен, хто не вписався у рамки того чи іншого колективу.

[Відповідальна особа в закладі](#)

Заходи щодо протидії булінгу

Новий закон щодо протидії булінгу передбачає чіткі алгоритми дій у випадку цькування. Якщо свідком булінгу став педагог або інший працівник школи, то він має повідомити керівника закладу незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу чи ні. Після отримання звернення дитини, відповідна особа або орган інформує керівника закладу освіти у письмовій формі про випадок булінгу. Директор школи розглядає таке звернення та з'ясовує всі обставини булінгу. Надалі директор скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу та окреслює подальші дії. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то керівник закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей. До складу такої комісії входять педагоги, психолог, соціальний педагог, батьки постраждалого та «булера», керівник закладу та інші зацікавлені особи. У разі, якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України.

У нашому закладі вирішальна роль у боротьбі з булінгом належить учителям та вихователям. Проте впоратися з цією проблемою вони можуть тільки за підтримки керівництва школи, батьків, представників місцевих органів влади .

Для успішної боротьби з насильством у школі:

- Усі члени шкільної спільноти мають дійти єдиної думки, що насильство, цькування, дискримінація за будь-якою ознакою, сексуальні домагання і нетерпимість у школі є неприйнятними.
- Кожен має знати про те, в яких формах може виявлятися насильство й цькування і як від нього страждають люди. Вивчення прав людини і виховання в дусі миру має бути включено до шкільної програми.
- Спільно з учнями мають бути вироблені правила поведінки у класі, а потім загальношкільні правила. Правила мають бути складені в позитивному ключі «як треба», а не як «не треба» поводитися. Правила мають бути зрозумілими, точними і короткими.
- Дисциплінарні заходи повинні мати виховний, а не каральний характер. Осуд, зауваження, догана мають бути спрямовані на вчинок учня і його можливі наслідки, а не на особистість порушника правил.
- Жоден випадок насильства або цькування і жодну скаргу не можна залишати без уваги. Учням важливо пояснити, що будь-які насильницькі дії, образливі слова є неприпустимими. Реакція має бути негайною (зупинити бійку, припинити знущання) та більш суворою при повторних випадках агресії.
- Аналізуючи ситуацію, треба з'ясувати, що трапилось, вислухати обидві сторони, підтримати потерпілого й обов'язково поговорити із кривдником, щоб зрозуміти, чому він або вона так вчинили, що можна зробити, щоб таке не повторилося. До такої розмови варто залучити шкільного психолога.
- Залежно від тяжкості вчинку можна пересадити учнів,

запропонувати вибачитися, написати записку батькам або викликати їх, позбавити учня можливості брати участь у позакласному заході.

- Учням треба пояснити, що навіть пасивне спостереження за знущаннями і бійкою надихає кривдника продовжувати свої дії. Свідки події повинні захистити жертву насильства і, якщо треба, покликати на допомогу дорослих.
- Потрібно запровадити механізми повідомлення про випадки насильства, щоб учні не боялися цього робити. Ці механізми повинні забезпечувати учням підтримку і конфіденційність, бути тактовними.
- Для успішного попередження та протидії насильству треба проводити заняття з навчання навичок ефективного спілкування та мирного розв'язання конфліктів.

Порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу в закладі

Учасники освітнього процесу у разі виявлення ознак чи факторів, що можуть вказувати на насильство, булінг, складні життєві обставини, жорстоке поводження з дитиною/працівником закладу або ризики щодо їх виникнення стосовно дитини/працівника закладу, можуть подати письмову заяву уповноваженій особі закладу (Головченко А.О. – практичному психологу).

Заява подається у письмовому вигляді на ім'я директора школи відповідно до Закону України «Про звернення громадян».

Право подати заяву мають здобувачі освіти, їх батьки, педагоги, інші учасники освітнього процесу.

Заява заповнюється державною мовою, розбірливим почерком. Виправлення не допускаються.

У заяві необхідно вказати:

- прізвище, ім'я, по батькові заявника;
- адресу фактичного проживання;

- контактний телефон;
- статус (постраждалий, представник постраждалого чи свідок булінгу);
- навести розгорнутий виклад фактів;
- інформацію щодо джерела отримання інформації;
- тривалість;
- дата подання заяви та особистий підпис.

Треба пам'ятати, що письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором (тобто звернення без вказання прізвища, імені та по батькові особи, що звертається) чи з якого неможливо встановити авторство, визнається анонімним і не розглядається.

Заява має бути зареєстрована у закладі . Варто написати заяву у двох екземплярах (або зробити ксерокопію). Після її реєстрації у закладі, на одному примірнику працівник школи має поставити вхідний номер та дату заяви, і віддати її вам. Інший примірник залишається у закладі освіти. Так ви в будь-який момент доведете факт звернення до керівника. Цей принцип оформлення заяв використовується у всіх випадках звернення до керівництва та органів влади

1. Наказом по школі створюється Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) за участі педагогічних працівників, практичного психолога школи, батьків потерпілого та булера, керівника закладу, інших зацікавлених осіб.
2. Уповноважена особа закладу освіти у 3-денний період з моменту отримання заяви скликає засідання Комісії з розгляду випадків насильства, булінгу (цькування).
3. Уповноважена особа у разі виникнення підозри, або отримання заяви щодо насильства, булінгу, жорстокого поводження з дитиною/працівником закладу або якщо є реальна загроза його вчинення (удома, з боку однолітків, з боку інших) проводить зустріч із особою, стосовно якої

є інформація про жорстоке поводження, намагається розговорити, встановити контакт, довірливі стосунки та надати емоційну підтримку; проявити інтерес, дружелюбність, щирість, теплоту і симпатію, постраждала особа має відчувати, що її дійсно чують і розуміють. У процесі розмови, якщо особа підтверджує факт жорстокого поводження чи насильства щодо неї, уповноваженій особі необхідно з'ясувати терміни подій, які відбулися, та отримати їх опис.

4. Комісія з розгляду випадків насильства, булінгу (цькування) у 7-денний період з моменту отримання заяви проводить розслідування, з'ясовує всі обставини та за результатами розслідування приймає відповідне рішення та рекомендації. За підсумками роботи комісії складається протокол.
5. Для прийняття рішення та вжиття відповідних заходів реагування результати проведеного розслідування узагальнюються наказом по закладі освіти.
6. Якщо випадок цькування був одноразовим, питання з налагодження мікроклімату в дитячому середовищі та розв'язання конфлікту вирішується у межах закладу освіти учасниками освітнього процесу. Результат розслідування та рішення комісії доводиться керівником закладу до відома постраждалого. У випадку, якщо постраждалий не згодний з рішенням комісії, керівник закладу повідомляє про право звернутися із заявою до органів Національної поліції України.
7. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то керівник закладу освіти повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.
8. Уповноважена особа або особа, яка її замінює у разі відсутності відповідно до наказу про склад комісії, згідно з протоколом засідання комісії відповідає за виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату в закладі освіти та визначених рекомендацій для учасників булінгу

(цькування).

9. Рішення Комісії з розгляду випадків булінгу реєструється в окремому журналі (паперовий вигляд) з оригіналами підписів усіх її членів.
10. Не залежно від рішення комісії, керівник закладу забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від нього.

Підлітковий Булінг: як вчасно виявити та відреагувати? Як розпізнати булінг? Як правильно реагувати, якщо ти став свідком булінгу? Куди звертатися за допомогою?

Пам'ятайте! Булінг – це НЕ нормально, круто або прийнятно! Ніхто НІКОЛИ не заслуговує на цькування або знущання!

НЕ ВДАВАЙ, ЩО НЕ БАЧИШ. ЗУПИНИ БУЛІНГ!

БУЛІНГ – це агресивна і вкрай неприємна свідома поведінка однієї дитини або групи дітей щодо іншої дитини, яка супроводжується регулярним фізичним і психологічним тиском.

**БЕЗКОШТОВНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ
З ПИТАНЬ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ
116 000**

Що робити батькам?

- Зберігайте спокій, будьте терплячими, не тисніть на дитину.
- Поговоріть з дитиною, не звинувачуйте її в ситуації, що склалася, вислухайте і допоможіть.
- Запитайте, яка допомога потрібна дитині, запропонуйте свій варіант вирішення ситуації.
- Поясніть дитині, до кого вона може звернутися за допомогою у разі цькування – психолог, вчителі, керівництво школи, старші учні, батьки інших дітей, охорона.

Пам'ятайте: ваша мета припинити насильство, а не покарати винних!

- Повідомте керівництво закладу про ситуацію, що склалася, і вимагайте її урегулювання. Якщо вирішення ситуації на рівні школи не вдається – повідомте поліцію!
- Підтримайте дитину у налагодженні стосунків з однолітками та підготуйте до того, що вирішення проблеми може зайняти деякий час.

Що робити дитині?

- Повідомити своїм батькам або вчителю.
- Зберігати будь-які докази агресії.
- Намагатися не втягуватися у жодні перепалки, в тому числі онлайн.
- Якщо б'ють – тікати або голосно кричати.
- Припинити відповідати чи спілкуватися зі зловмисником.

Цькування неповнолітнього буде каратися штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами від 20 до 40 годин.

Департамент суспільних комунікацій КМДА

АЛГОРИТМ

реагування педагога на факт виявлення булінгу

Про встановлення факту булінгу або підозру
вчитель повідомляє адміністрацію закладу.

Адміністрація закладу створює комісію з розгляду
випадків булінгу та скликає засідання.

Невідкладно реагує на надані факти.

Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий
конфлікт чи сварка, то керівник закладу освіти зобов'язаний
повідомити уповноважені підрозділи органів
Національної поліції України та Службу у справах дітей.

Провести бесіди з учнями класу (спостерігачами),
булером, жертвою, вчителями, батьками.

Безпосередня робота класного керівника, практичного
психолога та соціального педагога
з булером, жертвою та спостерігачами.

7890 for
inquiries.

ПОРАДИ УЧНЯМ, ЯКІ СТАЛИ ЖЕРТВАМ БУЛІНГУ

- ▣ Зберігай спокій.
- ▣ Розкажи дорослому, якому довіряєш:
  - ▣ Батькам
  - ▣ Класному керівнику
  - ▣ Викладачу
  - ▣ Директору
- ▣ Звернися до психолога у навчальному закладі
- ▣ Напиши про свою проблему та вкинь до скриньки довіри, яка є у навчальному закладі
- ▣ Поговори про це із своїми братами чи сестрами, або з друзями, щоб тобі не здавалося, що ти самотній.

**ЗУПИНИМО
БУЛІНГ
РАЗОМ!**

**ЗАХИЩАЙ СВОЇ ПРАВА
РАЗОМ З МІН'ЮСТОМ!**

АЛГОРИТМ ДІЇ БАТЬКІВ

1

Поговоріть з дитиною відкрито і доброзичливо, вислухайте та запевніть, що Ви завжди на її боці. Кожна людина має право на повагу і безпеку.

2

Допоможіть дитині зрозуміти, що вона не є ані "ябедою", ані "наклепником". Вона смілива людина, яка не боїться говорити правду, щоб захистити себе та інших.

3

Докладно з'ясуйте факти. Занотуйте: що і коли трапилось. Якщо є можливість - зберіть докази.

4

Домовтеся про зустрічі з батьками, педагогами, адміністрацією закладу освіти тощо.

5

На зустрічах поясніть ситуацію, намагаючись бути максимально спокійними та конструктивними.

6

Спробуйте спільно створити зрозумілий і максимально простий план щодо протидії булінгу.

7

Дотримуйтеся плану та будьте уважні до власної дитини, її поведінки, реакцій, почуттів.

ЛЮБІТЬ СВОЮ ДИТИНУ!

булінгу в учнівському середовищі на 2023-2024 навчальний рік

[Про-булінг-для-дітейЗавантажити](#)

[Здоровий-спосіб-життя-та-протидіяЗавантажити](#)

[Поради-вчителямЗавантажити](#)

[Скажи-булінгу-Ні-ігри-та-вправи-для-розвитку-емоційного-інтелекту-поради-для-вчителівЗавантажити](#)

[1.-Буклет-Булінг-очима-дитини-поради-для-вчителівЗавантажити](#)

[План протидії булінгуЗавантажити](#)

[План заходів 16 днів проти насильстваЗавантажити](#)

[Сертифікат Ковальська А.О.Завантажити](#)

[Сертифікати Головченко А.О.Завантажити](#)